

TANÍTÓK LAPJA

TANÜGYI ÉS GAZDASÁGI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 120 L, Félévre 60 L,
Negyedévre 30 L.
Egyes szám ára 4 Leu.

Felolós szerkesztő és kiadó:
GYERKES MIHÁLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Mihailu Ulteaz (Király-u.) 3.
Megjelenik két hetenként.
Hirdetések díja soronként 4 Leu.

Gyermekeink jövője.

A román nyelv megtanulása nélkülözhetetlenül szükséges.

A gyermekek jövője, nagy kérdés ma a szülők lelkében. Aggodalommal és kilátástalansággal néznek annak elébe, s tanácstalanul kérdik: mit csináljanak, hová adják, s miképen tegyék lehetővé jövő megélhetésüket.

A tisztviselői pályának kevés előnye mellett, két nagy hátránya van: a mai viszonylatokhoz mérten kevés fizetés és magyar nyelvű növendékek részéről a román nyelvnek szóban és írásban való nem, vagy csak nagyon kis mértékű tudása.

A gyakorlati pályáknak ellenese a mi régi felfogásunk, előítéletünk, hogy nem eléggé intelligens, aki nem intellektuel, s csak fél, azaz félbenmaradt ember, aki nem végzett iskolákat és nincsen diplomája. Pedig elsőrendű előnye ezen foglalkozási körnek, hogy jó megélhetést és gond nélkül jövőt biztosít a dolgozni akaró kézimunkás számára, különösen, ha az illetőnek némi tanulmányi előképzettsége és a nyelvekben való járatossága is van. Igaz, hogy a mesterség internacionális, s így nem elsőrendű feltétel a nyelveknek korrekt tudása; azonban nagy előny, ha a jövő nemzedék az anyanyelvén kívül, románul is jól beszél és ír, mert az üzleti és közeleti nyelv az egész vonalon az állam hivatalos nyelve.

Ezen két előállításból világosságot nyerhetünk, s reális gondolkodással határozhatunk gyermekeink jövője felől.

Amennyiben gyermekeinknek szellemi képessége megnyilvánul, s tanulás iránti hajlandósága önként jelentkezik: adjunk teret az értelmi pályák felé való törekvésre, mert ezek

az állam nyelvének megtanulásával, meg tudják teremteni élehetésüket a hivatali helyzetben is; akinek azonban a gyakorlati foglalkozáshoz csak ébredező rátermettsége is van, válassza ki hajlandóságának a legmegfelelőbb és legszivesebben gyakorolandó foglalkozási kört, s itt keresse jövőjét.

Tegyük félre a megavasodott előítéletet, s ragadjon munkásszerszámat mentől több férfi nembeli ifju, s keressenek élethivatást ipari pályán, a szellemi téren kevés kilátással boldogulható leánynövendékek is. A legegyszerűbb háziipartól a legtökéletesebb gyári termelésig ezerféle fokozata, lehetősége van az egyéni elhelyezkedésnek a gyakorlati téren és az őstermelésnél.

A kereskedelem kihasználása és fellendítése százezreknek ad biztos jövőt; a technika kiapadhatatlan forrás az ipar terén, s ennek révén a folytonos haladás millió munkáskezet tud eltartani; a termőföld intenzív művelése, az egyirányú termelés bevezetésével és haladó gazdálkodással: e föld összes lakóit el tudja tartani, minden irányú igénye és szükségletének kielégítésével.

Mi legyen azonban a most tanult és végzett, vagy iskolai végén levő és tanuló ifjúsággal? Ha kijelölt céljai mellett akar maradni és az intellektuellek sorában szándékozik küzdelmes életet folytatni jövő megélhetéséért: a magyar ifjuság számára egyetlen megoldás, hogy az állam nyelvét szóban és írásban igyekezzék minél előbb elsajátítani, megtanulni. Ne elégedjék meg senki az iskoláinkban tantárgyképen tanított román nyelvbéli tudása eredményeivel, de a középiskolába jártak, vagy járók szenteljenek rá egy évet, s kérjék személyenkénti kérelemmel, a kultuszminisztertől, hogy a végzettségüknek megfelelő utolsó osz-

tály ismétlése mellett vegye fel az általuk megjelölendő román tannyelvű iskolák valamelyikébe rendkívüli tanulónak, olyképpen, hogy annak az osztálynak ne az előirt tantárgyát, de az első osztálytól fel a saját osztályáig, mindenik osztályban csak a román nyelv és irodalmat tanulhassa s a beszédbeli készséget elsajátíthassa; mindenesetre internátusi bentlakást kérjen.

Igy egy év alatt a folytonos érintkezés, a nyelvtani szabályok hallgatása és tanulása mellett, feltétlenül elsajátíthatja a nyelvet, a mely után végzettségének megfelelő állásba való kinevezését, aggodalom nélkül kérheti.

Tanítóképzőbe készülő növendékek ugyanezt tegyék, mielőtt e szakpályára kérik felvételüket.

Tanítói oklevéllel bíró, állás nélküli férfi- és nőtanítók, ne az álláskeresésen forgassák eszüket, hanem oklevelüknek román nyelvre fordított példánya csatolásával, forduljanak kérelemmel a lakóhelyük vármegyéjének tanfelügyelője útján: a kultuszminiszterhez, hogy államköltségen vegye fel valamelyik regátsbeli, vagy más román tannyelvű tanítóképzőbe a román nyelv és irodalom megtanulása végett.

Kérni lehet természetesen azt is, hogy nevezze ki állami tanítónak s a tanítóképzőben végzett román nyelv-tanulási ideje alatt, amint most elő van írva, fizetése 70%-át adja a helyettesének, a 30%-át és az intézetben teljes ellátást pedig engedélyezze részére, önfentartás céljaira.

Ezen egy év, esetleg tovább is tartható idő lefolyása alatt, önmaga is meggyőződhetik, s az intézet igazgatósága igazolni fogja: a nyelvbéli járatosságának készségét s akkor kijelölt állomáshelyét nyugodtan elfoglalhatja, mert az állami viszonylatban helyét magyar avagy román tannyelvű iskolánál — ahol t. i. el tud helyezkedni — fennakadás nélkül megállja, életfentartás tekintetében jövőjét biztosítja.

Más megoldás végzett, avagy ezután végző, de a román nyelvben kellő jártassággal nem bíró ifju tanító nemzedékünk számára előttünk nem áll, mert tanfolyamok végzésével csak döcögteni lehet az életet, de nyugodt, biztos jövőképen elképzelni is lehetetlen. Erről tanubizonyosságot tehetnek, akik már is a tanítóképzőknél így tanulják a román nyelvet, ugy-

szintén, akik most a tanfolyamokat járják, s rövid idő alatt, deresedő fejjel is sokat akarnának tanulni.

Gyerkos Mihály.

Az iskola és az élet.

Irta és az üzemtervet, költségvetést összeállította: Györfi István.

A faiskolánk beállításánál szokásos és sok talajnál elengedhetetlen földforgatás (rigolirozás) a kijelölt területen elmaradhat, mert úgy a feltalaj, mint az al-talaj vízahagyásos iszapból maradt, ülepedett sárgabarna, homokos agyagréteg. Elegendő 1922 őszén mély szántás, 1923 tavaszán pedig az ásó nagyságának, magasságának megfelelő mély ásás.

A berendezéshez kell 10 drb ásó, 10 drb kapa, 2 drb hordó saroglya, 2 drb vasgereblye, 2 drb öntöző-kanna, 10 drb oltókés, 2 drb kertész-olló, 1 drb ágfűrész, egy szivattyus kut, 20 méteres mérőzsineg és a területnek 2 m. magas kerttel való bekerítése. Ezekkel a berendezésekkel a 154—1900. sz. vármegyei szabályrendelet 5. §-a szerint a község tartozik.

A IV. alatti költségvetés szerint az 1923. évben bevétel 839 L, kiadás 609 L, készpénzmaradv. 230 L.

Ez azonban, tekintettel a kezdet nehézségeire, úgy érhető el, ha a tavaszi ásás — háromszori kapálás — meg a betakarításra az említett vármegyei szabályrendelet 4. §-a szerint a község állandó munkást állít be, vagy az ismétlődő tanköteleseket a jelzett munkákra kirendeli.

Faiskolai költségvetés az 1923. évre. (Fiuk.)

Bevétel:

1. 2 q pityóka à 32	Lei 64.—
2. 20 véka murok à 5 L	» 100.—
3. 800 drb édespaprika à 10 b.	» 80.—
4. 9 véka petrezselyem à 5 L	» 45.—
5. 50 kg. hagyma à 1 L	» 50.—
6. 300 fej káposzta à 1 L	» 300.—
7. 20 kg. dughagyma à 10 L	» 200.—
	Lei 839.—

Kiadás:

1. Szántás 800 □ öl	Lei 200.—
2. 5 adag paprikamag à 5 L	» 24.—
3. 4 adag murommag à 5 L	» 20.—
4. 4 adag petrezselyem mag à 5 L	» 20.—
5. 1125 drb körte és alma-vadonc à 5 b	» 56·28
6. 4 véka pityóka à 12 L	» 48.—
7. 10 adag hagymamag à 4 L	» 40.—
8. 100 drb magnakvaló hagyma à 1 L	» 100.—
9. 4 adag káposztamag à 5 L	» 20.—
10. 20 adag hagymamag dughagyma termelésre à 4 L	» 80.—
11. 800 □ öl ásása, 3-szori kapálása (tank.)	
	Lei 609·25

Bevétel	L 839.—
Kiadás	» 609·25
Jövedelem	L 229·75

A költségvetésben kitüntetett előmunkálatokra, magvak stb. beszerzésére az iskola igazgatósága 610 leu visszatérítendő befektetési összegről kell hogy gondoskodjék az első évben. Azontul a faiskola gondoskodik költségvetése keretében magvakról, befektetési anyagok- és összegekről.

A költségvetésben nem szerepel a faiskolakezelő tiszteletdíja, mivel arról a 2003—1921. sz. alispáni rendelet úgy intézkedik, hogy a kezelő javadalmazása 600 □ öl ter. felüli faiskola vezetéseért évi 400 L. és a termények 50%-a. Ez okon az 1923. évben a termények hozamából az 50% kijelölendő lett volna, de tekintve a beállítás, a kezdet nehézségeit és azt, hogy a terményjövedelem a minimumra van leszállítva sigy az árkülömbözet- és a tisztajövedelemből a kezelő kárpótolható leend, miért is az első évben az 50% formálisan nem szerepel.

Az 1923. év őszén vadcsemetével beültetendő tábla trágyázásához elegendő az évközben gyűjtött és

készített komposztrágya, a következő években pótlásul a komposzthoz, szükséges lesz a nyugvó táblára 2 szekér jó érett istálló trágya.]

II. Konyhakertészeti telep.

Tekintettel arra, miszerint a kertészet egyik nevezetes ága: a zöldségtermelés a jövő gazdasszonyait a háztartásban a legjobban érdekli, a leányiskola részére kijelölt 800 □ öl területet konyhakertészet berendezésére tartom célirányosabbnak.

Ez okokon a rendelkezésre álló területet 12 táblára, 12-ös forgóra osztottam fel, hogy a szokottabb és szükségesebb zöldségfélék s magtermelések a jelzett telepen mind bevezethetők legyenek.

Az V. A) és V. B) alatt becsatolt üzemtervben a zöldségfélék úgy vannak beállítva, hogy egyik növény a másiknak talajelőkészítője lehessen s főleg a rokonfajnak magtermelési táblái egymástól távol legyenek az elfajzás kikerülése céljából.

V. A) A kertészeti telep 12-ös forgója. Terület 1800 □-öl.

a		a		a		a		a		a		K. tr. t.
I. Pityókafélék Főző-tők Paszuly (bokor)	II. Murok Borsó	III. Petrezselyem Karálab Pasztinák (K)	IV. Hagyma Saláta	V. Petrezselyem- mag Ugorka	VI. Káposztafélék Cékla *	VII. Paprikafélék Paprikamag Zeller	VIII. Paradicsom (sorok között ko- rai retek) *	IX. Káposztamag Melegágyak	X. Hagymamag	XI. Murokmag Téli retek Téli retekmag	XII. Paszuly (karós)	
a		a		a		a		a		a		a

a = út. K. = kút. K. tr. t. = Komposztrágya-telep. I—XII. táblák. * trágya.

V. B) Kertészeti telep 12-ös forgója. Terület: 800 □-öl.

I.	II.	III.	IV.	V.	IV.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Tábla
Pityóka stb.	Murok stb.	Petre- zselyem stb.	Hagyma stb.	Petresse- lyemmag stb.	Káposzta	Paprika stb.	Paradi- csom stb.	Káposzta- mag	Hagyma- mag	Murok- mag	Paszuly (karós)	1922. évben
Paszuly (karós)	Pityóka stb.	Murok stb.	Petresse- lyem stb.	Hagyma stb.	Petresse- lyemmag stb.	Káposzta	Paprika stb.	Paradi- csom	Káposzta- mag	Hagyma- mag	Murok- mag	1923. évben
Murok- mag	Paszuly (karós)	Pityóka stb.	Murok stb.	Petresz. stb.	Hagyma stb.	Petresz. mag stb.	Káposzta	Paprika stb.	Paradi- csom	Káposzta- mag	Hagyma- mag	1922 évben
s így tovább az 1925—1932. évben.												
Petresz. stb.	Hagyma stb.	Káposzta	Petresz. mag stb.	Paprika	Paradi- csom	Káposzta mag	Hagyma- mag	Murok- mag	Paszuly (karós)	Pityóka stb.	Murok stb.	1932 évben

* istálló- és komposztrágya 1—1 szekérrel.

Ehhez szükség lesz a következő kertészeti eszközökre: 10 drb ásó, 10 drb kapa, 2 drb hordó-saroglya, 2 drb lapát, 2 drb vasgereblye, 2 drb vesszőkas, 2 drb öntözőkanna, 10 drb gyomláló-kapa, egy 4 méteres kút, egy 20 méteres mérőzsineg és egy 2 m. magas kerítésre. Ezekkel a berendezésekkel a 154

—1900. sz. vármegyei rendelet 5. §-a szerint a község tartozik.

A VII. alatt becsatolt költségvetés szerint az 1922. évi bevétel 743— L, kiadás 501— L, készpénzmaradvány 242 L.

(Folyt. köv.)

Referáda a tanfolyamokról.

A nem román anyanyelvű tanítók jó nagy hányadát ezuttal a folyamatban levő tanfolyamok foglalkoztatják. Ötszáz erdélyi magyar tanító a Regátban tanulja a román nyelvet; de vannak rajtok kívül Besarabia és Bukovina kerületekből is sokan. Bár sok kívánni valót hagynak fenn: jó elrendezés és eredményes tanulmányok tekintetében a jelen évi tanfolyamok, mégis a múlt évi rendszertelen össze-vissza állapotokhoz képest haladást konstatálhatunk.

A román államnak és a területén alkalmazásban levő nem román anyanyelvű tanítóknak egyaránt fontos érdeke, hogy a román nyelvet mindenik tanító elsajátítsa, de ennek elérhetése mindkét részről jelentékeny áldozatot igényel.

A tanító fel kell áldozza a pihenésre szánt nyári szünetét, otthon hagyja családját, esetleges kis gazdaságát, kertészkedését, méhészkedését stb. s emiatt, hogy anyagi vesztesége és más tekintetben való hátránya van, még fizetése javarészét is elkölti a jövőmenés, étkezés pótlás s más előre nem ismert kiadásokra.

Az állam viszont utazási kedvezményt adott, a tanfolyam-rendelet szerint — bár azt a késői intézkedés miatt sok tanító nem vehette igénybe — lakás és koszttal való ellátást biztosít a tanfolyam hallgatóinak s fizeti a tanfolyamokon oktatást adó tanárokat.

Ha összevetjük mindkét részről a hozott áldozatok összegeit: bizony százezrek kiadásáról van szó. Ekkora pénzmennyiség, de főképen a tanulmányi eredmény sikere, mégis csak megkívánta volna, hogy a rendezés mikéntjére nézve kérdezzék meg magát, a közvetlenül érintő tanítói kart is. Részben tapasztalatok, részben az egyéni képességek és ismeretek alapján fontos előterjesztést tettek volna a tanfolyamok sikere és az áldozathozatalok jó felhasználása érdekében.

Benne élünk ezen cursusok egyikének nagy munkájában s így az előttünk álló helyzet alapján mondhatjuk el véleményünket.

Az Ó-Királyság hét tanítóképzőjében, még pedig: Bukarest, Craiova, Bărlad, Galac, Cămpolung, Ploest, Iași városokban rendezett tanfolyamok anyagául: a román nyelv és irodalom, Románia földrajza, történelme és alkotmánytana jelöltettek meg, természetesen román nyelvű előadással.

A tanfolyamok hallgatóinak egyötöd része a tananyagot ilyen módon való előadását megértheti s az 1/5-nek fele talán, kérdés esetén, felelni is tudna az előadottakból, azonban a nagy többség ezen alapon előkészített előadásokra be sem mehet, hanem kéri a tanárkart, hogy a tanfolyam hallgatói legnagyobb részére szervezze meg a cursusnak a) az abc-n kezdő és a román beszédnek a beszéd- és értelemgyakorlatok alapján, direkt módszer szerint tanítandó I-ső alosztályát; b) a haladók számára, t. i. akik már

voltak még valamely tanfolyamon és bizonyos mértékű készséget az írás, olvasás és román beszédben elsajátítottak, a II-ik alosztályát, akik aztán valamely olvasókönyv alapján már a helyes olvasást, ennek kapcsán az ige és névragozást, könnyebb olvasmányok fordítását, kapcsolatosan az új szavak beemlékezésével és kisebb írásbeli feladatok készítését, továbbá a román nyelven való beszélgetést, a földrajz, történelem és alkotmánytan elemeit és főbb tételeit összeállított leckék alapján gyakorolhatják és végül c) a románul beszélők számára a III-ik alosztályát, amelyben a románul jól beszélők a tananyagot román nyelven való előadását megértik; az előadások alkalmával készített jegyzéseik, esetleg ide vágó könyvek segítségével már tanulni és felelni is tudnak és úgy a szóbeli, mint az írásbeli feladványokat román nyelven meg tudják oldani.

Ezen hármas csoportba való beosztással mindenik hallgató megnyerheti az 5 képességeinek megfelelő elhelyezkedést s mindenki az ismeretei alapján folytathatja tovább tanulmányait, amelyet így kedvvel és odaadó szorgalommal igyekszik végezni, hogy mentől többet tanuljon s fog is természetesen tanulni.

A tanfolyam előnyeinek és ismeretszerzéseinek így meg lesz mindenkire a tanulási kihasználása és a tetemes költségeknek megfelelő tudásbeli ellenértéke.

Hogy pedig az előadási órákon kívül önszorgalmukból is tanulhassanak a hallgatók, a csoportos elhelyezésnél arra kellene nagy figyelmet fordítani, hogy a rendelkezés alatt álló egyes helyiségekbe, (fokálisokba) legfeljebb 10 egyén legyen elszállásolva vegyesen a csoportok mindenikéből, hogy a többet tudók kisegithessék a kevesebb tudással rendelkezőket. Igen előnyös lenne még, ha mindenik csoporthoz társalkodó és utmutató oktatóképen a most végzett és abszolváló új tanítók közül megfelelő díjazás ellenében behívnának a tanfolyam tartására; akik úgy a beszélgetés, mint az írás és tanulás tekintetében minden csoportban utmutatást adnának, sőt akárhány ambíciót csinálna abból, hogy az 6 csoportjabeli hallgatók mentől nagyobb előhaladást mutassanak fel.

Ezeket a nappali tartózkodó helyeket azonban nemcsak ágyakkal, de asztalokkal és azok mellett ülőpadokkal vagy székekkel és záros ruhaszekrényekkel is fel kellene szerelni, hogy ki-ki elrendezhesse és záros helyen tarthassa ruháit és más értékeit.

Tekintettel, hogy ezen tanfolyamok egyelőre, előreláthatólag több nyáron át ismétlődni fognak, tegyenek a tanítóképzők igazgatói a legegyszerűbb és a nyári igényeknek megfelelő ágynemű, mosakodó, valamint ivóviztartó edények beszerzése érdekében a kulturkormányhoz költségvetési felterjesztést és szerezzenek be az egészség fenntartásának ezen legegyszerűbb szükségleteit; szedessék rendbe az intézetek helyiségeit, mert igen kezdetleges állapot, hogy a cursusra menő hallgatók egyik országrészből a másikba hurcolják magukkal ágyneműjüket, s ott egy tömeglakásban is egyetlen butordarab csupán a szalma mátráccal ellátott ágy legyen.

Ami pedig a napi étkezésbeli ellátást illeti: a rendelkezésre álló pénzbeli és természetbeni anyagok helyes felhasználásával, panaszra okot nem adó, jó ellátást lehet biztosítani úgy, ha minden tanfolyamhoz hoztatnának egy erdélyi szakácsnőt vagy szakácsot, tekintettel, hogy 70%-ban erdélyi embereknek főznek, akik az önként vállalkozó és felváltva főzni segítő tanítónőkkel együtt kifogástalan étkezésbeli ellátást tudnának teremteni, különösen ha egy-két férfi tanítót is beengednének az étkezés elrendezésének vezetésébe. Mert az erdélyi tanítók egy pár hét alatt nem tudják megszokni a regátbéli főzés különleges ételeit. Semmivel sem kerülne többre, mint ma, de mégis a hallgatóság és az érdekeltek kívánsága szerint nyerne megoldást az ellátás.

Elismeréssel és a tanfolyam hallgatói részéről csak köszönettel emlékezünk meg a craiovai tanfolyamot vezető tanítóképző igazgatójáról, Sava Simniceanu urról és a tanfolyamot ellátó többi munkatársairól, akik a fentiek tekintetében javaslatainkat elfogadták és a most lehetőket már is megvalósították s figyelembe vették, hogy jövőre ezen kultur kívánságokból a tanfolyam sikere érdekében mentől többet megvalósítsanak.

Vegyék megfontolás alá a többi cursusok igazgatói is, mert gondoskodásukkal csak önmaguknak szereznek elismerést, a hallgatóknak pedig az itt tartózkodásuk idejére kellemes elhelyezkedést, ellátást és várt sikerü előmenetelt a tanulmányokban. Ez pedig nagyon megérdemli a fáradságot és odaadó tevékenységet.

Gyorkos Mihály.

Apró szegek.

Egyik erdélyi falucskában — nevezzük S.-nek — régi idők óta állami elemi iskola van. Ez az iskola is, mint annyi sok más — az impérium átvétele alkalmával, máról-holnapra »felekezeti«-vé, vagy ahogy újabban keresztelték: »hitvallásos« iskolává vedlett át. Természetes, hogy a tanító is a »jövő reményében« hitvallásos lett.

Két évig táplálta magát és családját reménység-gel, amikor a közmondásban emlegetett »dér« a felekezeti tanítókra hullott, t. i. eskütételre hívták fel őket is. Az s...i tanító akkor azt gondolta:

— »Ugy látszik, mégis muszáj esküöt tenni s ha esküszöm, akkor kellemesebb az a szituáció, ha mint állami tanító teszek esküt...«

Elment a tanfelügyelőségre s bejelentette, hogy le akarja tenni az esküt; egyben kéri a tanfelügyelő urat, hogy a tanító nélkül levő s...i áll. iskolát ujjal az ő vezetésére bizza.

Minden zökkenés nélkül ment a dolog. Egy hét leforgása alatt kezében volt az s...i áll. el. iskolához szóló kinevezési okmány.

Mikor ez a ballépés az esperes-tanfelügyelő tudomására jutott, a tanító egén egy fekete felhőfoszlány

jelent meg, mert haj! az s...i állami tanító kántor is volt.

Az esperes ur rendeletet ad a tiszteles urnak: »Hivattassék ülésbe az egyháztanács s az ülésen mondassék ki, hogy az államhoz átpártolt tanító a kántori teendők végzésétől eltiltatik s ezen állásától elmozdítatik. A vonatkozó jegyzőkönyv hivatalomhoz betérjesztendő.«

A tiszteletes ur ülésbe hívja az egyháztanácsot s felolvassa az esperesi rendeletet. Alig hangzik el a rendelet végső szava, feláll alszegi Dunás Samu kúrator uram s azt mondja, hogy azt mondja:

— Hallván a leiratot, olyan értelmét vészem, hogy a tanító urat az egyházi hivataltól el kell csapni. Hát én a'mondó volnék, hogy ezt megtenni meglehet, csak valami helyét megálló ok kell hozzája, mert egy kötelességét teljesítő, becsületes embert, aki hijával vagyon minden hibázásnak az eklézsia erényében, félrelökni, mint egy likas korsót, nem vóna tisztesség.

— Igaz! Ugy van!

— Éljen a mester!

— Nem tesszük le! Nekünk más kántor nem kell!

— Mi fizetjük a *kepét!* Az lesz a kántorunk, a kit mi akarunk!

A tiszteletes ur látva a tanító iránti ragaszkodást, a dolgot nem erőltette, hanem az ülést bezárta, a jegyzőkönyvet az egyháztanáccsal aláíratta s épen X városban lévén dolgoz, utközben elvitte az esperes urhoz.

Mikor az esperes ur a jegyzőkönyvet elolvasta, fejét rosszalólag csóváltatta s dühös csodálkozással kiáltott fel: No de ilyet! No de ilyet!

Végre, mikor felháborodásának első stációján tul volt, e szavakkal fordult a tiszteletes urhoz:

— Hát ha ez a tanító olyan becsületes, te aa. nem tudtál kieszelni valami olyant, minek folytán kitétethetted volna a szűrét!?

— Nem...

— Ugyan miért?

— Hát, ... mert ... mert ... én is becsületes vagyok.

* * *

Székelyudvarhelyen kedden tartják a hetivásárt, melyre a vidéki tanítók közül sokan szoktak berándulni. Az utóbbi alkalommal, midőn délben az iskolából lakásom felé igyekeztem, a főutcán 5—6 tanítóból álló csoporttal találkoztam. Köziük volt B. barátom is. A kölcsönös üdvözlések után megszólítom B.-t:

— Talán beteg vagy kedves Karcsim? Olyan sáppadt, halavány a színed!

— Hagyd el pajtás! Hetek óta kinlódom! Majd meg örülök, ugy fáj a *fejem* állaadóban!

— Ugy van az — veti közbe egyik rossznyelvű kartárs — mindenkinek a *leggyengébb része* szokott fájni.

Al'Berth.

HIREK.

Betiltották a Magyar Szövetség működését. A belügyminiszter 40221. sz. rendeletével megszüntette a Magyar Szövetség további működését, mert: — a a rendelet szerint — »a választások alatt, mint politikai párt lépett akcióba, jóváhagyott alapszabályok nélkül folytatja tevékenységét, s a közélet minden irányában tevékenységet fejt ki: így székházat akar építeni; rendeleteket bocsát ki az iskoláknak; Petőfi-ünnepet rendez; az esküre jelentkezett magyar tisztviselők ügyében szerencsétlen deputációt küldött, mely a dolgokat elrontotta; több helyen a magyar népet arra akarja buzdítani, hogy a földreform rendén ne fogadjon el földet, mert abból úgy sem lesz semmi.« Hogy miképpen állanak ezen felhozott vádak, amelyek működési ténykedések képen, mint a prefektusi magyarázat mondja: nem férnek el egy párt hatáskörében, csak egy jóváhagyott alapszabályokkal működő egyesület keretében, nem tudjuk, nem kutatjuk, csak azt ismerjük, hogy iskoláink érdekében nem sikerült egy szerencsés lépést tennie, tanítóink ügyével meg nem törődött, azt halasztotta mind tovább, addig pedig, a míg tettek valamit, rábizta azok sorsát az egyházakra, püspökökre, pápokra, akik a maguk javára igyekeztek és igyekeznek is teljes egészében bekebelezni a magyar nyelvű népoktatást, tekintet nélkül, hogy hány embert juttatnak és juttattak szerencsétlen politikával koldusbotra, lehetetlen helyzetbe. A Romániában élő magyarság egyetlen szerve a M. Sz., amely demokratikus érzésű és gondolkodású emberek alkotása az egész közösségünk javára, nem sikerült azonban a vezetőség, a választmány helyes megválasztása, működése s mint sok más jó intézményünk, ez is megyűköre e miatt. Nem jó gazdának a tele országyéből is szétfoszlik vagyona, arra való emberek a semmiből is helyzetet, élhetést tudnak teremteni. Ezeket az embereket várjuk a M. Sz. élére és választmányába.

Keserű az igazság. Igaz keserű az igazság, de jó orvosság. Nagy balpárti magyar képviselő mondotta a t. Házban legutóbb tartott beszéde alkalmával: »És kérdem Önöket, akik azt hozzák fel ellenem, hogy alispáni megbízatást ajánlottak fel nekem az új imperium átvételekor: nem az lett volna-e tisztességesebb, ha senkire sem hallgatva, elvállalom azt a megbízatást és ott maradok s ott maradtak volna velem a megyei tisztviselők? Nem az lett volna-e a kötelességünk, hogy ezt tegyük? De ott hagytuk magára azt a népet, s idejöttünk ennek az országnak a nyakára rágódni.« Ebből nemcsak ott kint, de itthon is sokat sokat lehet tanulni, különösen akik még ma is másokon rágódnak és itthon akarják lehetetlenné tenni.

A népoktatás átszervezése. Az őszi folyamán összeülő országgyűlésnek egyik fontos teendője lesz: a népoktatás újjászervezése. Mint értesülünk, francia mintára akarják szervezni s így két tagozatból és hét évfolyamból fog állani. Négy évfolyam az alsó tago-

zat és három évfolyam a felsőbb tagozat, mely középiskolai jelleggel bír és innen mehetnek azután a szakiskolákba, vagy liceumi iskolákba tanulmányaikat folytatni. Ezeknek tervezete az őszi folyamán kerül napirendre. Hogy ki lesz az iskolák fenntartója és kiknek engednek népiskola fenntartási jogot, ez javaslatilag sincs még eldöntve.

A magyar nemzeti zászló a Petőfi ünnepélyen.

A segesvári prefektus megengedte, hogy a július hó 31-én rendezendő Petőfi ünnep alkalmával, a küldött-ségek és a Székelyföldről a fehéregyházi sikra zarándokoló magyar nép, amely hódolni akar a magyar nemzet legnagyobb költőjének, a magyar trikolorot használhassa együttesen a román nemzeti zászlóval. A román nyelv tanulása végett, a szülőföldtől távollevő székely tanítók is hálaáldozatot küldenek a nagy költő századik évfordulója magasztos ünnepe alkalmára.

A ref. lelkészek határozata a felekezeti iskolák érdekében. A romániai „Ref. Lelkészegyesület” június hó 28—29-én Székelyudvarhelyen tartott II-ik congressusa alkalmával, a ref. felekezeti iskolák fenntartása érdekében, Vásárhelyi János kolozsvári lelkésztitkár előterjesztése alapján, a következő határozatot hozta: »Ref. lelkészegyesületünk fájdalmas szívvel, a kétségbeesett lélek szomorúságával látja, hogy a felekezeti iskolák ügyének az állammal történt tisztázása hiányában, a jogos államsegélyek ki nem utalása miatt egész oktatásügyünk jövője kockán s becsületes odaadással dolgozó tanítóink sorsa a teljes nyomor utján van. Ref. lelkészi karunk lehetetlennek tartja, hogy az állam évszázadokon át nagy áldozatokkal fenntartott iskoláinkat, melyek minden időben becsületes odaadással, az ország minden népére nézve áldásos kulturamunkát végeztek, hivatásuk betöltésében akadályozni s a jogos segélyek megvonása által működésük áldásos kifejtésében megerőtleníteni kíváná. Lelkészi egyesületünk bizalommal hiszi, hogy az állami ellenőrzés és kivánalmak betöltésének feltétele mellett az állam megadja a lehetőséget valláserkölcsi alapon álló iskoláink további működéséhez s ebben a reményben felterjesztéssel él egyházi főhatóságunkhoz, melyről tudja, hogy iskoláink jövőjét teljes mértékben szívén viseli, hogy ragadjon meg minden lehető eszközt, az iskolakérdésnek az állammal való rendezésére. A nevelő édes anya esdő szavával kéri azokat, a ma vezető szerepet játszó román politikusokat, tartozzanak bármiféle párthoz, akik egyházunk által fenntartott iskoláinkban nyertek oktatást s akik is bizonyosságot tehetnek arról, hogy drága iskoláink minden időben elfoglaltság nélkül becsületes kulturamunkát végeztek, jövőjének biztosításában jöjjenek árva, ezer nehézséggel küzdő anyaszentegyházunk testvéri segítségére. Ref. lelkészegyesületünk ünnepélyesen, minden félreértés lehetetlenné tételével, feltétlen hűséggel bejelenti, hogy a felekezeti iskolák fenntartását az egyház jövője legéletbevágóbb kérdésének tekintti s hűen ragaszkodva jogainkhoz s anyaszentegyházunk soha el nem árult szent tradícióihoz, törvényeink alapján vallja, hogy iskoláink az egyház testéhez tartoznak s mind a vallás szabad gyakorlatának, önfenntartásának eszközei, anyaszentegyházunk karjainból ki nem ragadhatók s fenntartásukra, fejlesztésükre teljes erejének latba vetésével törekszik.« Ezen iskola-fenntartási indítványhoz egyetlen hozzászóló Tarnóczi Lajos bihari lelkész volt, aki temperamentumos beszédeben kifejti, hogy állami kezelésben a kultúra nem volt valódi, de ál, internationalis, a világközösség kulturája. Amint az oktatásügy az állam kezébe került,

erkölcstelenebb lett az emberiség s ennek kutforrása a nagy világháború. De amiképen a tűzhányó lávája következtében elpusztult Martinique szigetén a kialudt hamu tömeg kopársága felett új élet kelt: a világháború által rombadöntött népoktatásnak is a kietlen semiségből kell önmagát felekezeti alapon ujjíteremtenie, mert csakis az egyházban tömörül az anyanyelv, a kulturának pedig egyetlen eszköze az anyanyelv, az államnak viszont ezzel nem lehet szembehelyezkednie. Vásárhelyi Iános lágyan csengő s mindenkinek a lelkéhez férköző szavai, Tarnóczi Lajos érces és meghajolást parancsoló beszéde, a jelenvoltakat egyhangu határozatra bírta; de ki is merne a testületből ennek elmentmondani s az igazságot nem a szép beszédek hatása alatt keresni. Mi azonban, mint érdekelt felek, e két beszédet egy kis bíráló tárgyává tesszük s kérdezzük, miért nem marad meg az egyház »az évszázadokon át nagy áldozatokkal fenntartott iskolái« mellett s miért hódít tért ott is akarásával, ahol más jellegű és jól rendezett iskolák vannak s ép ugy szolgálják a magyar nyelvű oktatást, mint »az állami ellenőrzés és a kívánalmak betöltésének feltétele mellett« működő felekezeti iskolák? Azért, mert »a felekezeti iskolák fenntartását az egyház jövője legéletbevágóbb kérdésének tekintie«. S hogy az egyház céljaira eszközül szolgáló felekezeti iskola, államsegély mellett fennmaradjon Tarnóczi levágja az állami iskolákat, mint ál és internacionális kulturát creáló intézményeket. Megvagyunk győződve, hogy ezt sem Vásárhelyi, sem Tarnóczi, de még az O. L. E. elnöke: Dr. Kecskeméthy sem így hiszi egészben, de mert mindannyioknak jó kenyerek függ ilyen álláspont hirdetésétől, hát így beszél a magyar népnek boldogulását, kulturájának magyar nyelvű kiépítését, erkölcsének megteremtését. Mi ezt nem így hisszük, nem így tudjuk s így teljes meggyőződéssel ennek elmentmondunk, nemcsak azért, mert az ellenkező álláspont képviselése ad viszont nekünk is mindennapi kenyeret, hanem mert a nagy társadalomnak határozottan kialakult véleménye, hogy: a jó népoktatáshoz legkevésbé sem elsőrendű kellék az államsegélyes felekezeti népiskola, amelyben sok helyen még vallást sem akarnak tanítani az egyházak vezetői, hanem a jól elrendezett s tanítóit megfelelő fizetésben részesítő *nem* felekezeti iskola. Az oktatásügy nincsen életszükségletképpen hozzáőve az egyházhoz, hanem az egyháznak van nélkülözhetetlenül szüksége az iskolára, de ezt a szükségletét megtalálja a neutrális iskolák vallásoktatása keretében és az iskolákból kikerült ifjuság tovább nevelésében, oktatásában, a maga hivatásszerűségének egész teljességében, csak faktorok kellenek ide, akik dolgozzanak ezen viszonylatokban s ne csak dolgoztassanak. Nem az államsegély révén önmaguk számára lehetetlen helyzeteket teremtő felekezeti iskolákat, de a kijelölt és az egyházi hivatás által is előírt működési kört betöltő, munkás egyházi embereket akarunk látni a vallás-erkölcsi oktatás parlagon heverő nagy mezején. Ezt a teret vegyéek ugarszántás alá s ne akarjanak szépen hangzó beszédekkel barázdáikból, jogos tulajdonosokat kidobadni, amint azt teszi jelenben egész Románia területén a magyar nyelvű, de nem felekezeti iskolákkal szemben. Okoskodásuk, álláspontjuk egy percig sem helytálló, de mindenhol egyéni s így ellenségeskedések, a nép között zür-zavar, kulturátlanság s egyéb bajokat támasztó lendülettel és fanatikus meg gondolatlansággal végzett actio. Ennek pedig mi tanítók nemcsak mindig ellentmondunk, de érvényesülésüknek teljes erőnkkel ellent is állunk. Összes tudásunkkal, minden szorgalmunkkal segítjük ellenben az egyházak munkás tagjait, az ók hivatásszerű gyermeknevelő, vallásoktató munkájukban ott, ahol ma üresen áll a tér számukra s amelynek mun-

kálását ma csak panaszkodással, beszéddel akarják kitölteni. Ide kellenek a lelkeszegegyesület végrehajtandó, erős határozatai.

Függetlenül. A székelyudvarhelyi ref. ós kollegium előjárósága, a ref. lelkeszegegyesület meghívásával, az iskola fentartása érdekében június 29-én értekezletet tartott. Szabó András igazgató feltárta, hogy az iskola a magyar államtól való elcsatolás óta államsegélyt nem kapott, annak megnyerésére kilátás nincsen, de nem is reflektálhat arra, mert csak ez esetben tudja megtartani autonómikus függetlenségét. Hogy az eddig felmerült deficitet, valamint a jövőben szükséges fentartási költséget előteremthesse, megszervezi a »Kollegiumi pártfogó egyesületet«, amelybe évi 200 leu tagsági díj fizetése mellett belépésre felhívja az utóbbi 50 év alatt az iskolában tanult összes volt növendékeket. A jelenvoltak egyhangu lelkesedéssel tették magukévá az almamaternek ez uton való fentartása ügyét, s számosan jelentették be, a kiszabott díjnál jóval magasabb évi tagsági díjakkal való belépésüket is, sőt akadtak, akik elhalt, de egykor itt tanult kedveseik részéről is évi tagsági díjat, magas összegben ajánlottak meg. Senkit nem bánt, semmiféle testvérintézményt meg nem rövidít, egyetlen tagját a társadalomnak kényszerhelyzet elé nem állítja az ezen uton való fentartási törekvés, de egyedül a kulturát szolgálja s így annak önkéntes támogatása, mindenik itt végzett, vagy csak bizonyos ideig itt tanult növendéknek lelkéből fakadó, kedves és szívesen teljesített hálás kötelessége leendő. Üdvözöljük ezen akciót, s felhívjuk ennek érekkörébe tartozó kartársaink pártoló figyelmét.

Ünnepel a fiatalság. Az anyaország minden évben verseny-vizsgát tart a serdülő ifjuság részére s ezen nemes akciót a bukaresti »Fiatal ifjak egyesülete« rendezi. Ezen egyesületnek agilis és fáradságot nem ismerő vezetője N. Dimitrescu, ki ilyenkor az ország legjobb tanulóit s tanulóleányait magaköré gyűjti, hogy meggyőződjenek azoknak szellemi képességéről. Ebben az évben Nagy Románia összes számottevő iskolái képviseltették magukat legjobbjaik által. Erdély, Bánát, Bukovina, Beszarábia stb. középiskolái nemre való külömbiség nélkül. A fiatal ifjusági egyesület ezen évben a történelemből vizsgáztatta az egybegyűlt tanulókat. Festői látvány volt, színes nemzeti viseletben jelentek meg a vidékek szerint leányok s fiúk oktató tanáraikkal az élükön az egyetem hatalmas lépcsőháza előtt s várták a pillanatot, hogy tanubizonyosságát tegyék tudásuknak. Itt mi magukra hagytuk őket, rendszeren elhelyezkedtek a megfelelő osztályban s várták a szigorú ismeretlen tanárt, aki kiadta a tételt, s folyt a munka lázasan. Mindenik igyekezett iskolájának dicsőséget szerezni. A nap többi részét a város nevezetességeinek megszemlélésével töltötték el. Megnyiták a királyi palota kapui s különféle muzeumok a vizsgázó fiatal generáció előtt, s élénken figyelték a magyarázó vezetőik szavait. Másnap az akadémia gyönyörűen konstruált hatalmas termét töltötte meg a jutalom után várakozó fiatalság. Megjelentünk mindnyáján, magam is két tanítványommal s vártuk a pillanatot. A terem közepén hatalmas könyvcsoport és babékoszorúk diszítették az asztalt. A zenekar a himnuszot játszotta s utána megjelenik N. Dimitrescu rokonszenves alakja, ki kezében a bizonyítványokkal, szép és nemes szavakkal köszönte meg megjelenésünket s a fiatalsághoz intézett buzdító beszédével nyitotta meg az ünnepélyt. Örömet fejezte ki Erdély iskoláival s elismerését vezetőivel szemben, mert, mint mondja, a legtöbb kitüntetést és elismerést ók nyerték el. Első helyen említést érdemelnek Nagyvárad leány- és fiú középiskolái, Szatmár, Kolozsvár stb. utána, a

kis Bukovina, kinek agilis képviselője meleg szavakban köszöni meg a kitüntetések. Utána Buja tanítóképző tanár Karánsebesről szintén meleg szavakba válaszolt. Angelescu dr. kulturminiszter elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg az ünnepélyen, hanem a metropolita által képviseltette magát. Este bankett volt, ahol Nagy Románia tanügyének vezető tanárai, élükön General Mosiu miniszterrel, meleg szavakkal ismerkedtek meg egymással s tanubizonyosságát adták annak, hogy Nagy Románia kulturáját igyekeznek fejleszteni. Tărgu-Jiu. *Moldován János.*

Séta Craiovában. A román nyelv tanulási nyári tanfolyamra Craiovába behívott tanítóknak nem sok alkalmuk van e várost szelvében-hosszában, kisebb városrészeiben bejárni. A szállástadó fiu-tanítóképző tágas és gyönyörű épülete a város keleti részében, mintegy 15 holdas kertben van és távol esik a belvárostól s más részekről, de a meleg is oly magas hőmérsékletű, amelyet erdélyi ember otthon soha nem érzett, s így nem is nagyon bírja. Ezek miatt aztán szívesebben ülnek otthon az árnyékot adó fák alatt, vagy a hűvösebb szobákban, mint a napsütéses városi utcákon. A háború után nemcsak itt, de egyetlen viharvert város utcáin sem sok nézni való van. Az egykor szép parkok, virágköröndös területek, díszítő alkotások mindenhol eltűntek, csak a puszta területek, vagy más maradványok mutatják, hogy egyes helyeken egykor nagyon kellemes és gyönyörű díszítések lehettek. Ilyen Craiovában is a 70 holdas Bibescu-park. Amíg szép volt, minden részlete gondozva és tisztogatva, a közepén levő nagy kiterjedésű tó csónakokkal és szebbnél-szebb hattyúkkal ellátva: bizonyára sokan látogatták, akik zeneszó mellett hangos életet teremtettek itt, a Viad Tepeş egykori vára környékénél amelyhez a budapesti láncra emlékeztető gyalogjáró függőhid vezet a nagy tavon keresztül, ma azonban csak mint muzeális érdekességet nézegeti a nézelődő. Templomot, szebbnél szebb székesegyházat a már tanfolyamot járó tanítók mindenike látott, de azért nem kis érdeklődéssel nézegetjük a 70,000 lakója Craiova 45 temploma közül a nagyobbakat, a szebbeket, különösen a tanítóképző mellett most befejezési építkezés alatt álló történelmi új templomot. Muzeuma, amelyet A. Amar, Craiova egykori jómódu lakója alapított, a város közepén szép emeletes épületeiben, csinos elrendezéssel gyönyörködte a szemlélőt. Római, görög és más őskori és újabb pénzeinek gyűjteménye, igen szép könyvtára, különösen képtára, amelyben igen sok festménye van: Th. Aman-nak, az alapító öccsének is; megragadja figyelmünket, de különösen a Stoenesco 17 éves korában rajzolt cigány karaván gyönyörű, nagy festménye bámulatba ejti. Kiállítva találjuk festményeit a magyar Szathmári és itt született fiának is. E tanulságos séta után most már vezetőinkkel együtt sietünk a közelben levő »Minerva« kávéház- és cukrászdába, hogy egy fagyalattal vagy pohár sörrel enyhítsük a nagy forróság okozta meleget, amely befejezője a társas szemlélődésnek, s kezdődik a korzó toalettlejének vizsgálása. Ebben is sokan élvezetüket és tanulmányukat találják, különösen akiket érdekel. — (Folytatjuk a további feljegyzéseket.)

Kötelező belépéssel. A ref lelkészegyesület II-ik kongresszusa alkalmával határozatilag kimondotta, hogy a Románia területén működő összes ref. lelkészeket »kötelező belépéssel« tagjainak tekinti s mint ilyenekre, az évi rendes tagsági és egyesületi közlöny-díjakat kirojja és beszédeti. Nem tűri, nem tűrheti, hogy egyesek az érdekeiket építő és szolgáló egyesületi közös akciótól magukat, minden áldozathozatal nélkül, távol-tartsák, ha pedig valamely helyzeti és más előnyt az

egyesület kialakított, abból, állásuknál fogva egyenlően részesedjenek. Ezt kellene a tanítók is tegyék minden vármegyében, hogy önmaguk számára a közös nagy erővel nyugodt helyzetet és javukat szolgáló lépéseket, intézményeket, kitűnő alkotásokat teremthessenek. Valaki, vagy csoportosan együtt vegyék a kezükbe minden vidéken a tanítók is az egyesületi szervezkedés és tömörülés beindítását, a módozatokat megadtuk, ha esetleg még további utmutatásokra szükség lenne, szóban vagy írásban szívesen állunk rendelkezésre, csak életre vezető megmozdulást lássunk minden vármegyében a magyar nyelvű iskolák tanítóitól.

Szerkesztői üzenetek.

N. A. Igen, hallottunk fogadásról. Szamárságra van az embereinknek pénze, kulturát mutató eszközökre nincsen. Hiába, mindenre nevelődni kell; sok ember pedig neveletlenségét mások előtt messzikiáltón mutatja.

V. A. Gidófalva. Többedmagával sürgeti, hogy a *Tanterv* magyar fordítását adjam ki. Lehetetlen manálunk valamiféle nyomtatott betűvel nem üzletet csinálni, de csak fáradtság utáni kis jövedelmet is biztosítani. Ha valaki mégis nagylelkűsködik, bátran, bizva neki megy a biztosra vett nyomtatásbeli ügyletnek, mikor a kelendőségre kellene tekintsen, a pártolás nélküli közönyösséget tapasztalja s ahogy szokták mondani: a sárban marad. Egy oldalról ezt eléggé érzem; adja ki a *Tantervet* hát valaki más, ugys mindent *mástól* várnak a kollegák jó nagy részben. Üdvözlét.

Többeknek. Előfizetési hátralékaik beküldése, fizetés iránti felszólításainkkal egy időben kerültek postára, s így a méltatlankodás, hogy »már megfizették« s mégis felszólítást küldünk, tárgyaltalan. Jövőre pontosabban kérjük az *előfizetést*, hogy ne válják félév múltáni utófizetéssé.

Lemondóknak. Minden legkisebb ok elegendő arra, hogy a közösség áldozati oltárának hátat fordítsunk. Havi 10 L. egy tanügyi sajtó organumért, bármilyen nehéz is az élet, de alig számottevő pénzmennyiség s mégis lemondanak a T. L.-ről. Minek is ott lenni a közös bajjal, nyomorusággal, szenvedéssel meg-
rakott, sőt tulterhelt szekerünk huzásánál, elég, ha ott vannak a rudasok, hagyjuk is ott *őket*, egészen elégendő a bajhoz *ők*.

Sz. L. Tordaszentlászló. Nagy elismeréssel köszönöm a T. L.-ra, s. közös szószólónkra való oly figyelmes gondolatokat. Jó példaadásokat, ha csak sokan is követnék, könnyű szerrel menne az anyagiak rendezése. Meleg üdvözlét.

Sz. P. Sepsiszentkirály. Milyen postája van az Önök helységének, és up. Illyefalván, hogy egy fél-esztendő alatt a legpontosabb román és magyar címmel up. és vármegye megnevezéssel 12 eddigi lapszámból egyetlen-egyet sem kaptak meg? Ehez hasonló abszurdumot még csak nem is hallottunk. Panasszal fordultunk a postaigazgatósághoz, hogy teremtsen rendet, ahol ilyen ázsiai állapotok vannak.

Dr. Gyurcsouecz Károly meleg ovációkkal sikerült ünnepeléshez gratulálunk, ha egyszer benézend körünkbe, mi is meleg szeretettel köszöntjük őt s szóval is kifejezzük üdvözlésünket. Addig is ez uton küldjük csatlakozó jó kívánságainkat. Szeretettel üdvözlünk régi jó barátait mindnyájan.